

Bestuursrapportage 1^e halfjaar 2025

“Samen op weg naar een schone omgeving en afvalvrije toekomst”

Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten:

Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden

Leeswijzer

Leeswijzer	2
1. Inleiding en bestuurlijke samenvatting	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Bestuurlijke samenvatting	4
2. Voortgang en ontwikkelingen	8
2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer	8
2.2 Product Overige diensten (DVO's)	19
2.3 Product Bedrijfsafval	20
2.4 Product Algemene baten en lasten	21
3. Bedrijfsvoering	24
3.1 Personeel	24
3.2 Interne communicatie	25
3.3 Informatisering en automatisering	25
3.4 Duurzaamheid	26
3.5 Verzekeringen	27
3.6 Arbo en veiligheid	27
3.7 Milieu en vergunningen	28
3.8 Inkoop en aanbesteden	28
4. Financiële ontwikkelingen	30
4.1 Financieel overzicht	30
4.2 Financieel overzicht in het kort	31
4.3 Toelichting op de lasten	31
4.4 Toelichting op de baten	36
4.5 Dienstverleningsovereenkomsten	38
4.6 Investeringsprogramma	40
5. Risico's en onzekerheden	44

INLEIDING EN SAMENVATTING

1. Inleiding en bestuurlijke samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt de bestuursrapportage over het eerste halfjaar 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering organisatie Reinigingsdienst Waardlanden. Deze bestuursrapportage vormt, na de kaderbrief en de begroting, het derde product binnen de Planning & Control-cyclus van het boekjaar 2025. Deze cyclus stelt het bestuur in staat om tijdig bij te sturen waar nodig en biedt daarnaast inzicht in de voortgang en realisatie van de doelstellingen.

De grondslag voor deze rapportage wordt gevormd door de financiële afwikkeling van de jaarrekening 2024, de begroting 2025, de begroting 2026 en de exploitatieontwikkeling met peildatum 1 juli 2025.

Deze bestuursrapportage bevat een beleidsmatig en een financieel gedeelte. Aan de hand van de drie W-vragen uit de begroting 2025 wordt een terugkoppeling gegeven over waar Waardlanden op dit moment staat. Daarmee wordt inzicht geboden in de voortgang van de gestelde doelen, de ondernomen activiteiten en de inzet van middelen.

1.2 Bestuurlijke samenvatting

In de eerste helft van 2025 heeft Waardlanden belangrijke stappen gezet op beleidsmatig, operationeel en organisatorisch vlak. De organisatie toont voortgang in dienstverlening en professionalisering, ondanks enkele structurele uitdagingen zoals verzuim en krapte op de arbeidsmarkt.

Beleidsmatige en inhoudelijke ontwikkelingen

De effecten van de ingezette beleidsmaatregelen worden steeds duidelijker zichtbaar. In de eerste vijf maanden van 2025 is de hoeveelheid restafval per inwoner met 6,6% afgenomen. De verwachting is dat we eind 2025 uitkomen op gemiddeld 120 à 125 kg restafval per inwoner. Dit resultaat laat zien dat de eerder genomen stappen effect hebben en dat de positieve trend zich voortzet. Met name in de diftar-gemeenten zijn sterke resultaten zichtbaar. Tegelijkertijd neemt ook de gescheiden inzameling van grondstoffen verder toe. Uit de evaluatie van de strategienota blijkt echter dat aanvullende maatregelen nodig zijn om de doelen volledig te realiseren. De nadruk ligt hierbij op publiekscommunicatie en het stimuleren van duurzaam gedrag.

Tegelijk ondersteunen ontwikkelingen in de branche (zoals de wijziging van de pmd-vergoeding vanaf 2026) het belang van de verhoogde focus op de kwaliteit van ingezamelde grondstoffen en, meer fundamenteel, op het voorkomen van grondstoffengebruik.

Dienstverlening en samenwerking

De actualisatie van de Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met gemeenten is gestart. Daarmee worden heldere afspraken gemaakt over prestaties, verantwoordelijkheden en financiële verantwoording en de eerste overeenkomst is inmiddels ondertekend. Binnen het product Bedrijfsafval is efficiëntie geboekt door routeoptimalisatie en langdurige klantcontracten, met positieve effecten op kosten en CO₂-uitstoot.

Organisatieontwikkeling en compliance

Het medewerkerstevredenheidsonderzoek laat zien dat er ruimte is voor verbetering op het gebied van vitaliteit en interne communicatie. Het verzuimpercentage is met 10,9% nog altijd hoog, met name als gevolg van langdurige uitval. Om dit tegen te gaan, wordt extra ingezet op verzuimtrainingen, het actualiseren van arbeidsvoorwaarden en het opstellen van nieuwe beleidsstukken, waaronder een integriteitsbeleid, een opleidingsbeleid en een geactualiseerd vitaliteitsbeleid. Deze maatregelen zijn gericht op het versterken van goed werkgeverschap en het vergroten van de betrokkenheid en het welzijn van medewerkers.

Waardlanden werkt actief aan de versterking van de interne organisatie. Dit gebeurt op meerdere fronten, waaronder bedrijfsvoering, procesinrichting en de verdere professionalisering van teams en systemen. Projecten op het gebied van informatisering en automatisering (dataveiligheid (NIS2) en herinrichting applicatielandschap) en inkoop zijn gestart.

Parallel hieraan wordt gewerkt aan de structurele invulling van de directie en het managementteam. De zoektocht loopt al enige tijd, maar het blijkt in de huidige arbeidsmarkt een uitdaging om passende en gekwalificeerde kandidaten te vinden. Tot die tijd wordt de organisatie op interim-basis aangestuurd. Het doel blijft het vormen van een stabiel en toekomstbestendig MT dat richting en stabiliteit kan bieden aan de organisatie op de langere termijn.

Ondanks de geboekte vooruitgang is er sprake van een achterstand in het voldoen aan wet- en regelgeving, met name op de terreinen van informatisering en automatisering, arbeidsomstandigheden (arbo), veiligheid, en milieu en vergunningen. Controles op het gebruik van tachografen, inspecties door de Arbeidsinspectie en aandachtspunten rond de zoutloods in Gorinchem en het KCA-depot in Hardinxveld-Giessendam onderstreepten het belang van structurele aandacht voor naleving en veiligheid. De achterstand is deels het gevolg van beperkte capaciteit, versnipperde verantwoordelijkheden en onvoldoende structurele borging binnen processen. De hieruit voortvloeiende risico's – zowel operationeel als financieel en op het gebied van veiligheid en welzijn – worden binnen de organisatie breed erkend.

Om deze achterstand in te lopen en structureel op te lossen, is gestart met een herstelplan. Dit plan richt zich op het inventariseren van de actuele situatie, het stellen van prioriteiten en het nemen van de meest urgente maatregelen. Met dit plan beoogt Waardlanden niet alleen te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, maar ook invulling te geven aan haar bestuurlijke verantwoordelijkheid en duurzaam goed werkgeverschap.

Financiën

Waardlanden sluit het eerste halfjaar af met een positief resultaat van € 668.000. Over geheel 2025 wordt een overschot van € 643.000 verwacht. Dit resultaat is te danken aan lagere lasten op afschrijving, rente, huisvesting en verwerkingskosten, ondanks lagere opbrengsten uit grondstoffen en een tegenvallende dividenduitkering. Bij de personeelslasten is sprake van onderbezetting, met lagere loonkosten maar hogere kosten voor externe inhuur. Lagere communicatie- en kantoorkosten dragen eveneens positief bij.

In hoofdstuk 5 van dit document worden de risico's en onzekerheden benoemd welke mogelijk nog van invloed op het geprognosticeerde resultaat per jaareinde zijn. Voor de benodigde maatregelen zoals voor de verdere organisatie ontwikkeling en het voldoen aan wet- en regelgeving (zoals eerder vermeld) zal mogelijk (een deel van) de beschikbare financiële ruimte worden ingezet.

Investeringsen

In het afgelopen halfjaar is vooral geïnvesteerd in wijkverzamelcontainers en afzet- en wisselcontainers. De voorgenomen investeringen in voertuigen zijn nog niet gerealiseerd, omdat de Europese aanbestedingsprocedure hiervoor nog loopt. Hierdoor kunnen bepaalde voertuigen niet meer in 2025 worden aangeschaft en moeten de bijbehorende kredieten worden doorgeschoven naar 2026. Als organisatie vinden we het belangrijk om de juiste regels en procedures te volgen, ook als dat leidt tot vertraging in investeringen. Voorwaarde hierbij is uiteraard dat het uitstel niet tot operationele problemen voor de organisatie leidt.

Conclusie

Waardlanden boekt in de eerste helft van 2025 wederom resultaat op afvalreductie. Wel vraagt een aantal structurele interne aandachtspunten, zoals het voldoen aan wet- en regelgeving, ziekteverzuim, ICT en procesinrichting en een toekomstbestendig MT, om blijvende inzet. De organisatie onderkent deze risico's en werkt actief aan herstel en structurele borging.

PROGRAMMA VERANTWOORDING

2. Voortgang en ontwikkelingen

2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer

Inleiding

Dit product gaat over het inzamelen van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen. Het product Afval- en grondstoffenbeheer dat Waardlanden uitvoert voor de vier gemeenten heeft een directe relatie met de doelstelling om het restafval te reduceren tot maximaal 100 kg gemiddeld per inwoner in 2025, schone grondstofstromen te bewerkstelligen, en toe te werken naar een circulaire economie in 2050.

Marktontwikkeling & wet- en regelgeving

Het Circulair Materialen Plan (CMP) is een belangrijk beleidsmatig kader dat momenteel door Rijksoverheid in ontwikkeling is. De inspraakperiode is voorbij, we wachten op het definitieve CMP. Onze branchevereniging de NVRD heeft in hun reactie aangegeven het concept CMP geen “gamechanger” te vinden, maar eerder een opsomming van bestaande regels.

Er zijn veel ontwikkelingen gaande, zoals de uitwerking van diverse UPV's, waaronder verpakkingen, textiel en luiers en de verwachte uitkeringen vanuit de UPV Single Use Plastics. De ontwikkelingen gaan in een bescheiden tempo. Waardlanden volgt de ontwikkelingen op de voet.

Binnen de grondstoffenmarkt staat met name de recycling van plastic onder druk. De instroom van goedkoop virgin plastic van buiten Europa maakt het moeilijk om gerecycled plastic rendabel af te zetten. Dit heeft directe gevolgen voor plastic recyclers, die steeds meer moeite hebben om economisch te overleven. Het ontbreken van stevig nationaal en Europees beleid draagt bovendien bij aan een ongelijk speelveld, waardoor gerecycled plastic onvoldoende kan concurreren met nieuw materiaal.

Een belangrijke ontwikkeling is de Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen, waarin de vergoedingen worden vastgesteld die gemeenten ontvangen voor het ingezamelde pmd. De hoogte van de vergoeding is vanaf 1 januari 2026 afhankelijk van de kwaliteit van het pmd. De samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen wordt momenteel verder ontwikkeld; ook de onderliggende afspraken krijgen steeds meer vorm, maar zijn nog niet definitief vastgesteld.

Wat willen we bereiken?

In de begroting 2025 is opgenomen dat we ernaar streven om grondstoffen zoveel mogelijk gescheiden en met minimale vervuiling in te zamelen. Op deze manier kan het aandeel restafval dat verbrand moet worden sterk worden teruggedrongen. Deze aanpak sluit aan bij de rode draad uit de strategienota, waarin het streven naar een gezonde balans tussen kosten, milieu en service binnen de afvaldriehoek centraal staat. De focus ligt op minder restafval en meer schone grondstoffen. Met het minimaliseren van restafval beperken

we niet alleen de verwerkingskosten, maar ook de daaraan gekoppelde verbrandingsbelasting. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de begroting 2025.

Wat hebben we gedaan?

Tussentijdse evaluatie strategienota

Begin 2025 is de tussentijdse evaluatie van de strategienota uitgevoerd door adviesbureau Avalon. De belangrijkste bevindingen zijn op 7 mei 2025 gepresenteerd aan de raadsleden van de vier Waardlanden-gemeenten. De evaluatie geeft inzicht in de resultaten die tot nu toe zijn behaald met de invoering van diftar en aanvullende maatregelen, en biedt richting voor de vervolgstappen die nodig zijn om de doelstellingen te realiseren. Het merendeel van deze acties was al eerder in beeld en is opgenomen in de begrotingen voor 2025 en 2026.

Publiekscampagnes en educatie

We hebben ons actief ingezet voor het terugdringen van restafval en het vergroten van de hoeveelheid én kwaliteit van gescheiden ingezamelde grondstoffen. Binnen de afdeling Publiekszaken dragen meerdere teams – Communicatie, Educatie, Handhaving en het Klantcontactcentrum – hier dagelijks aan bij door inwoners te stimuleren tot gewenst afvalgedrag. Ondanks personele uitdagingen door verloop en ziekte, en daarmee een soms beperkte capaciteit, blijven onze collega's zich met grote betrokkenheid inzetten om de doelstellingen te behalen.

De publieksacties en campagnes die we in de afgelopen jaren hebben opgezet, zijn inmiddels ingebed in de dagelijkse uitvoering en zijn vertrouwd geworden bij de inwoners. De rode draad in al deze activiteiten Sluit aan op de speerpunten uit de begroting en de strategienota: gedragsverandering/preventie en het vergroten van kennis en duurzaam gedrag van inwoners. Er wordt voortdurend gewerkt aan de doorontwikkeling van onze website, de uitingen op social media en het actualiseren van communicatiemiddelen die door onze buitendienstmedewerkers worden gebruikt.

Doorzetten Afvalvrije scholen

In afgelopen half jaar hebben we één nieuwe school mogen verwelkomen binnen het programma Afvalvrije Scholen, waarmee het totaal aantal deelnemende scholen is gestegen naar 80. Ondanks het ontbreken van een vaste educatiemedewerker zijn we erin geslaagd om aan alle hulpvragen van scholen te voldoen. Daarmee hebben we circa 3.000 kinderen bereikt.

Via de recent ontwikkelde nieuwsbrief voor afvalvrije scholen bieden we scholen ook communicatiemateriaal gericht op de ouders van leerlingen aan. De resultaten van de jaarlijkse enquête onder deelnemende scholen bieden waardevolle input voor de verdere ontwikkeling van het programma.

Milieucoaches

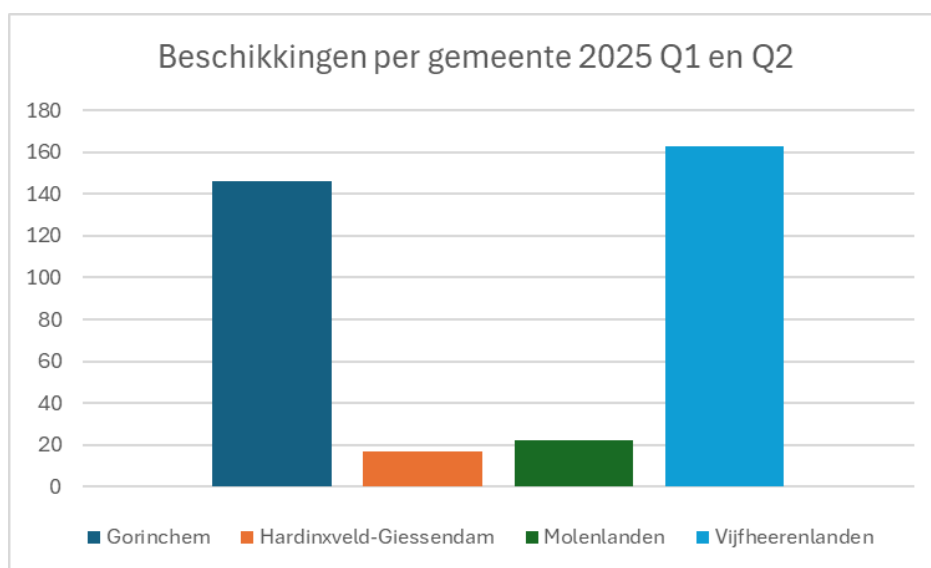
Inwoners in onze regio zijn gemotiveerd om goed om te gaan met afval, maar hebben nog veel vragen over het scheiden en recycleren van grondstoffen. Dit kwam duidelijk naar voren uit de enquête en straatinterviews die zijn gehouden in het kader van de tussentijdse evaluatie van diftar. Ook onze milieucoaches signaleren dit dagelijks in hun gesprekken met bewoners. De meeste vragen gaan over afvalscheiding, met name rondom pmd en gft in hoogbouwsituaties. Daarnaast blijft er behoefte aan uitleg over ons beleid: bronscheiding waar het kan, en nascheiding waar het moet – zoals bij hoogbouw. Om hierin te ondersteunen, zijn inmiddels ruim 40 informatiebijeenkomsten voor inwoners georganiseerd.

Grondstoffencontroleurs

Dit half jaar zijn ruim 53.000 grondstoffencontainers (pmd en gft) gecontroleerd op vervuiling. Dit is in lijn met 2024. Net als vorig jaar zien we dat het scheidingsgedrag van inwoners verbetert als we met hoge frequentie controleren en de inmiddels voor inwoners bekende “rode en gele kaarten” aan de containers hangen. Controleren we met een lagere frequentie, dan zien we de vervuiling in de betreffende wijk weer toenemen.

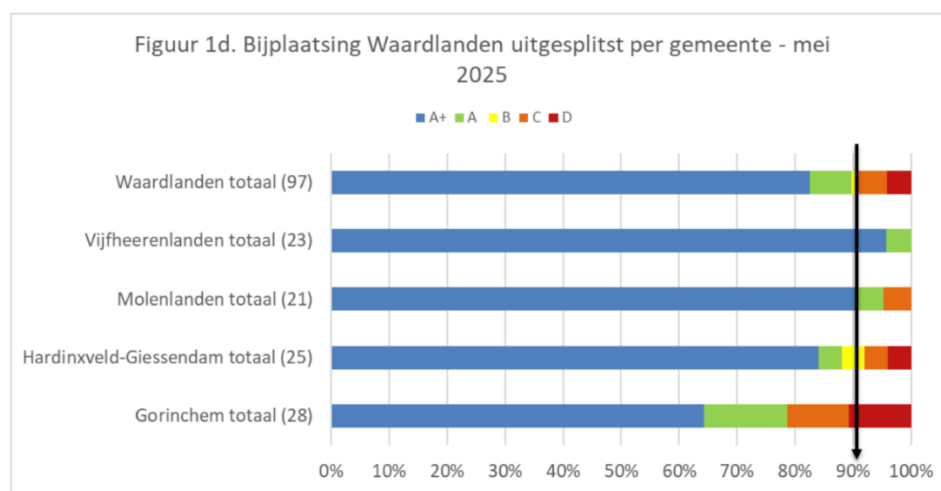
Handhaving & bijplaatsingen

De zichtbaarheid van toezichthouders in de wijken en het risico op het ontvangen van een beschikking kunnen inwoners ervan weerhouden de regels te overtreden. In de eerste helft van 2025 zijn 349 beschikkingen uitgereikt. Dat is iets meer dan vorig jaar rond deze tijd. 26 inwoners (circa 8%) hebben tot nu toe bezwaar gemaakt. In 2024 was dat nog ruim 22%. Waar in 2024 veruit de meeste beschikkingen in Gorinchem werden uitgeschreven, was dit in de eerste helft van 2025 voornamelijk het geval in Vijfheerenlanden.

Beschikkingen per gemeente in Q1 en Q2 2025

Op basis van de halfjaarlijkse monitoringsronde van mei 2025, uitgevoerd door adviesbureau Eco Consult, is er op dit moment geen duidelijke relatie vast te stellen tussen het aantal verzonden beschikkingen en het aantal geconstateerde bijplaatsingen. Uit de monitoring blijkt dat het aantal bijplaatsingen in Vijfheerenlanden beperkt is, terwijl in Gorinchem juist relatief veel bijplaatsingen zijn geconstateerd.

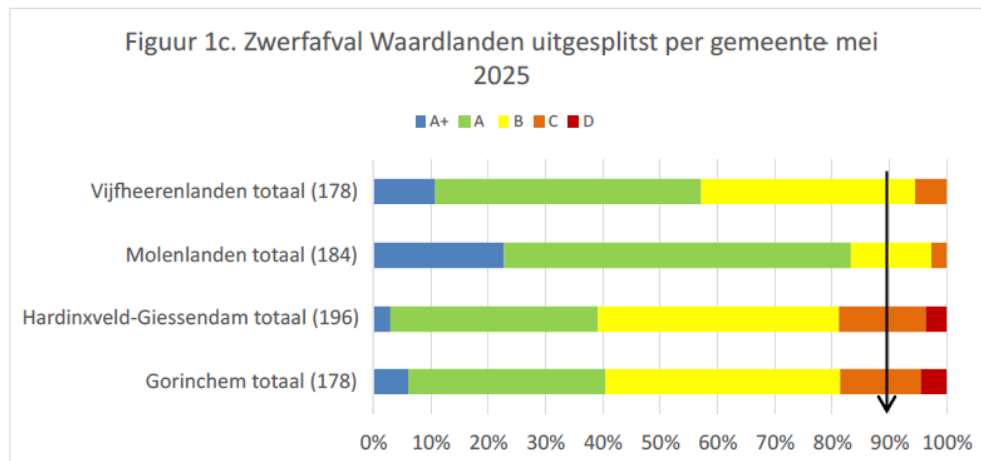
Bijplaatsingen per gemeente mei 2025 o.b.v. monitoring adviesbureau Eco Consult

Extra aanpak Zwerfafval

Ook binnen onze zwerfafval aanpak zit een aantal jaarlijks terugkerende elementen, waarmee we steeds succesvol inwoners bereiken. Inwoners ontvangen met regelmaat nieuwsbrieven, zwerfafvalrapers weten ons te vinden voor materialen en we organiseren wederom opschoonacties tijdens de landelijke Opschoondag.

Met acties als “pimp je prullenbak” en een filmpje met de kinderburgemeester van Gorinchem spreken we ook de jeugdige inwoners aan. Met de juiste faciliteiten stimuleren we wenselijk gedrag. In Kinderdijk en Gorinchem hebben we weer een nieuwe Big Belly (prullenbak met zelf-persende container) geplaatst. In Gorinchem zijn enkele prullenbakken voorzien van asbakken.

We lieten ons verrassen door een negatief resultaat van de halfjaarlijkse monitoring (Eco Consult) in Hardinxveld-Giessendam; de gemiddelde score C is onder de gestelde norm (B). Vooralsnog lijkt dit een moment opname. In Gorinchem is het behalen van de norm al sinds jaar en dag een uitdaging. Vijfheerenlanden en Molenlanden scoren volgens de norm (B).

Inzameling

In de binnenstad van Gorinchem is de inzamelwijze van het oud papier gewijzigd. Voortaan gaat daar het oud papier in ondergrondse containers. Dankzij een intensieve voorbereiding en goede samenwerking met meerdere teams is deze overgang soepel verlopen. Met heldere inwoners- én ondernemerscommunicatie – via brieven, flyers, social media en de app – wisten inwoners en ondernemers in de binnenstad wat er ging veranderen. De resultaten zijn positief: vrijwel geen papier op de verkeerde dagen aan straat en weinig bijplaatsingen bij de nieuwe ondergrondse papiercontainers.

Moderniseren milieustraten

Na enige vertraging door operationele finetuning zijn de processen voor het maken van de verbinding tussen milieustraat Gorinchem en de naastgelegen kringloopwinkel aan het eind van het tweede kwartaal weer opgestart. Met Avres is een verkennende studie naar de mogelijkheden tot samenwerking en vestiging van een (bescheiden) milieustraat op het terrein van Avres in Leerdam uitgevoerd. Helaas bleek het vestigen van een milieustraat op het terrein van Avres niet mogelijk. Onderzoek naar alternatieve vormen van samenwerking loopt momenteel nog. Milieustraat Hardinxveld-Giessendam werkt ook aan het circulaire netwerk. Er is een innamepunt voor herbruikbare bouwmaterialen geplaatst. De samenwerking is gezocht met de potentiële lokale afnemers als 'Bouw- en Inframensen', lokale goede doelen en de '2de Kans bouwmaterialenmark' in Groot-Amers.

Ketensamenwerking

We werken actief samen met gemeenten buiten onze regio en collega-inzamelaars in het land door kennis te delen en samen aan ontwikkelingen te werken. Vanuit het land is er nog steeds veel belangstelling voor het Ecopark Groot-Amers. Er worden rondleidingen en presentaties binnen landelijke werkgroepen gegeven.

Voor een structurele actieve rol in de samenwerking met lokale organisaties, zoals de kringloopwinkels, ontbreekt het ons aan menskracht. We verkennen momenteel een app waarmee we inwoners en ondernemers, zoals kringloopwinkels, kunnen verbinden om grondstoffen uit te wisselen, met een minimale inspanning vanuit Waardlanden.

Samenwerkingen vier Waardlanden-gemeenten

Ook investeren we volop in de samenwerking met onze vier gemeenten, zoals ondersteuning bij het versturen van de beschikkingen van de afvalstoffenheffingen en het uitfaseren van activiteiten als sponsorregelingen, rommelmarkten, de gele deksel-container-service en het behandelen van college- en raadvragen.

Finetuning diftar

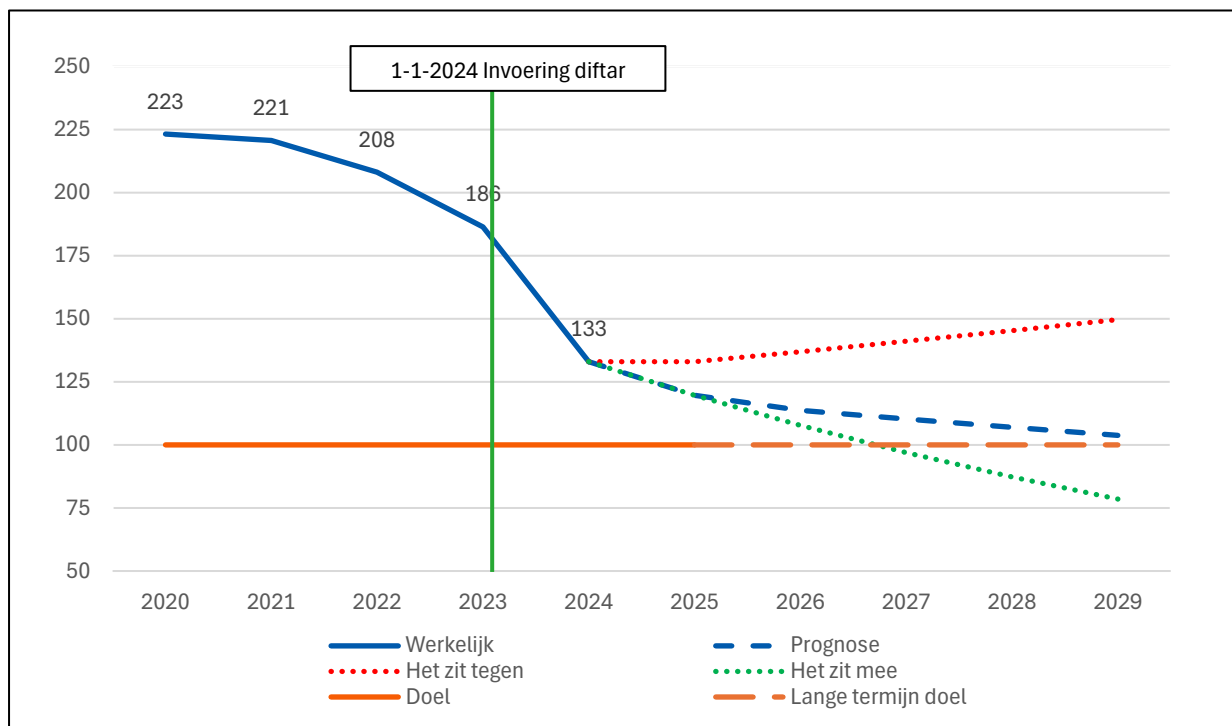
Diftar vraagt, ruim een jaar na invoering, nog veel finetuning. Dit gebeurt veelal achter de schermen. En om de hoge frequentie van kwijtgeraakte pasje beheersbaar te maken, betalen inwoners per 1 juli voor een vervangende milieupas. In de eerste helft van 2025 troffen we hiervoor alle voorbereidingen voor een soepele invoering: van de inrichting van de website- en appmodule tot het voorbereiden van de inwonerscommunicatie via verschillende kanalen (zoals de website, social media, huis-aan-huisbladen en de nieuwsbrief).

Wat hebben we bereikt?

We krijgen meer inzicht in data en kunnen steeds diepgaander analyseren. Afgelopen maanden lag de focus op het automatiseren en digitaliseren van de data-processen met HVC. Ons restafval en het merendeel van onze grondstoffen wordt door HVC verwerkt. Door de ontwikkeling en verbetering van onze dataverzameling zijn de inzichten over 2025 niet in alle gevallen één-op-één te vergelijken met die van voorgaande jaren.

Beleidsindicator: kg restafval per inwoner (Waardlandenregio)

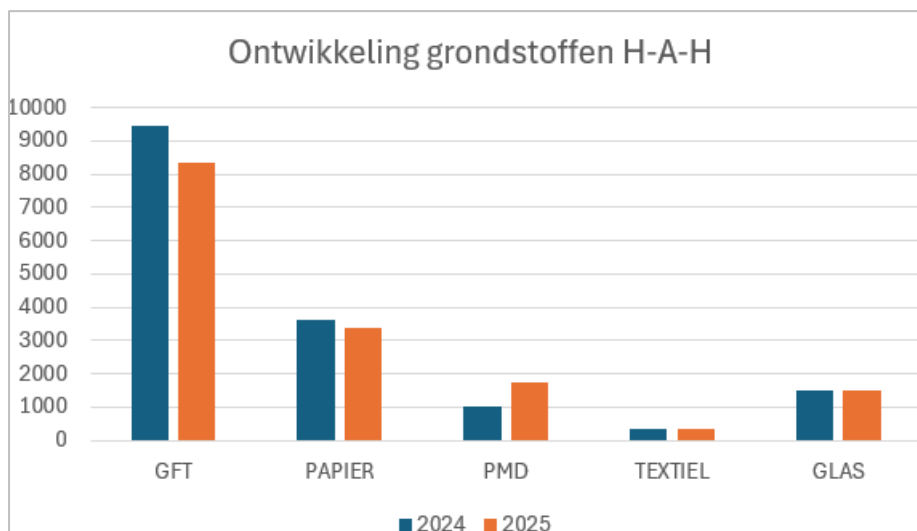
Op het totale restafval (fijn en grof) zien we een afname van 6,6 % ten opzichte van de eerste vijf maanden van 2024. Op basis van de afname van de tonnages restafval (fijn en grof) lijken we op dit moment de lijn der verwachting (blauwe lijn in figuur hierna), zoals weergegeven in de begroting 2026, nagenoeg te volgen. We verwachten eind 2025 gemiddeld 120-125 kg restafval per inwoner te hebben afgevoerd. Hierbij maken we de kanttekening dat een aantal factoren, zoals het rendement van de VSI (nascheidingsinstallatie) van grote invloed kan zijn op deze beleidsindicator, terwijl Waardlanden hierop slechts beperkt invloed kan uitoefenen.

Als we het totale restafval nader analyseren zien we dat de grootste winst wordt behaald bij het fijne restafval (7,4%) en een bescheiden winst bij het grof afval (0,7%). Het fijne restafval vertegenwoordigt het merendeel van het totale restafval (87% in 2025). Meer inzetten op het verder laten dalen van fijn restafval zal het grootste rendement opleveren.

Grondstoffen huis-aan-huis

In de volgende tabel zien we dat de hoeveelheid ingezameld glas en textiel in de eerste 6 maanden van 2025 gelijk blijft ten opzichte van dezelfde periode in 2024. Het ingezamelde pmd maakt een mooie stijging door. Opvallend is de daling van zowel het ingezamelde papier als gft. De daling van het gft is te verklaren door de weersinvloeden. In juni 2024 is opvallend veel gft ingezameld, naar verwachting betrof dit met name tuinafval. In juni 2025 was deze piek vele malen kleiner. De lichte daling van het papier kunnen we vooralsnog niet verklaren.

Tonnages grondstoffen Q1 en Q2 2024-2025 (m.u.v. pmd; data van januari tot en met mei)

Grondstoffen & bezoekersaantallen milieustraten

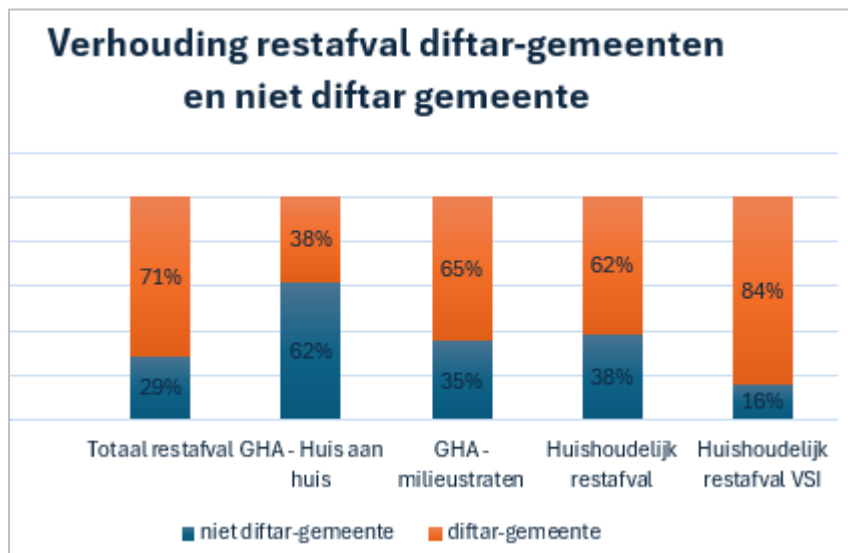
De grondstoffen op de milieustraten worden geanalyseerd in de volgende paragraaf.

Verschillen diftar-gemeente & niet-diftar-gemeenten

Sinds 2024 trachten we de tonnages restafval van Vijfheerenlanden, als de niet-diftar-gemeente, apart in beeld te brengen ten opzichte van de drie diftar-gemeenten. Dit proces bleek bewerkelijker en complexer dan verwacht. We rapporteren hierbij voor het eerst afzonderlijk over deze data.

Beleidsindicator: gemiddeld kg restafval per inwoner

De onderstaande grafiek laat de procentuele verdeling van het restafval zien tussen de diftar-gemeenten en de niet-diftar-gemeente binnen de Waardlanden-regio. Van alle inwoners in de regio woont 36% in Vijfheerenlanden, de enige gemeente zonder diftar. Deze groep is verantwoordelijk voor 29% van het totale restafval in de regio. Op basis van deze verhouding lijkt de gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner in Vijfheerenlanden lager te liggen dan het gemiddelde in de drie diftar-gemeenten.

Als we dieper inzoomen op de verschillende bronnen van herkomst van het restafval, blijkt dat het aandeel grof huishoudelijk afval en het fijn huishoudelijk afval redelijk in lijn is met het aandeel van de inwoners van Vijfheerenlanden. Het aandeel grof huishoudelijk afval dat huis-aan-huis wordt ingezameld is met ruim 60% aanzienlijk hoger dan het aandeel inwoners. Opvallend is dat het aandeel “restafval VSI” - het restafval/pmd afkomstig van de hoogbouw dat naar de nascheidingsinstallatie gaat - aanzienlijk lager is dan het aandeel inwoners van Vijfheerenlanden. Ook als we rekening houden met de stedelijkheidsklasse van de gemeente Vijfheerenlanden blijft de bescheiden bijdrage aan deze restafvalstroom opmerkelijk. We doen hier al enige tijd onderzoek naar, maar tot op heden is er geen duidelijke verklaring gevonden. In absolute zin levert het “restafval VSI” een grote bijdrage aan de totale restafvalstroom.

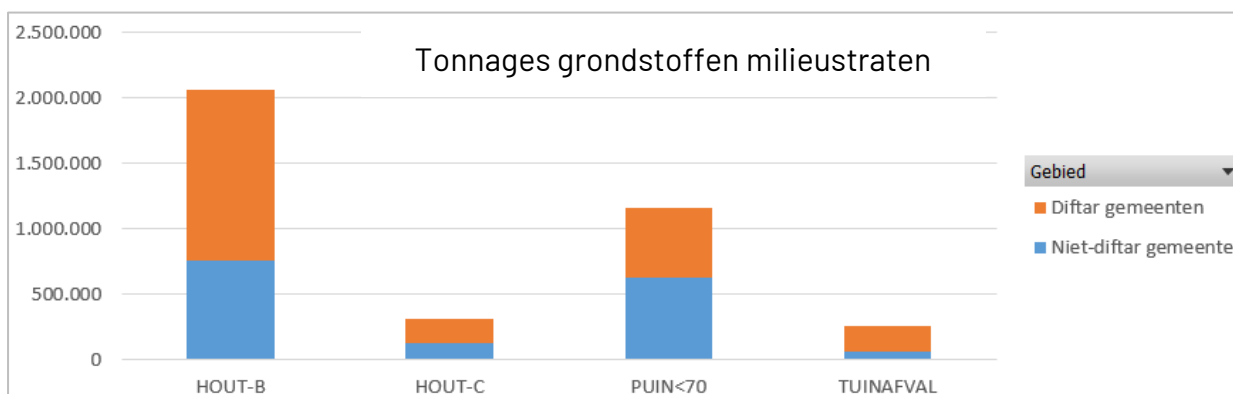
Aangezien de data van Vijfheerenlanden in 2024 niet representatief was, kunnen we nog geen trendanalyse maken. Wel kunnen we concluderen dat we bij zowel de niet-diftar-gemeente als bij de diftar-gemeenten een dalende trend zien, waarbij het fijne restafval van de diftar-gemeenten iets sterker lijken te dalen dan van de niet-diftar-gemeenten. Dat er in Vijfheerenlanden ook een daling van het restafval plaatsvindt, is een indicatie dat onze inspanningen op het flankerend beleid, zoals communicatie en educatie, effectief zijn. Met de invoering van een recycletarief zou de daling scherper ingezet kunnen worden en zou het gemiddelde van maximaal 100 kg per inwoner voor de Waardlanden regio binnen handbereik kunnen komen.

Grondstoffen huis-aan-huis

In de data van de huis-aan-huis ingezamelde grondstoffen wordt (nog) geen onderscheid gemaakt tussen diftar- en niet-diftar-gemeenten. Wel weten we dat 100% van de pmd-afkeur afkomstig is uit Vijfheerenlanden. Dit zegt niet zozeer iets over de kwaliteit van het pmd in de niet-diftar-gemeente ten opzichte van de diftar-gemeenten, maar over de processen die de verschillende verwerkers van het pmd volgen. Deze afkeur van pmd is met ruim 25 % gestegen ten opzichte van de eerste 5 maanden in 2024.

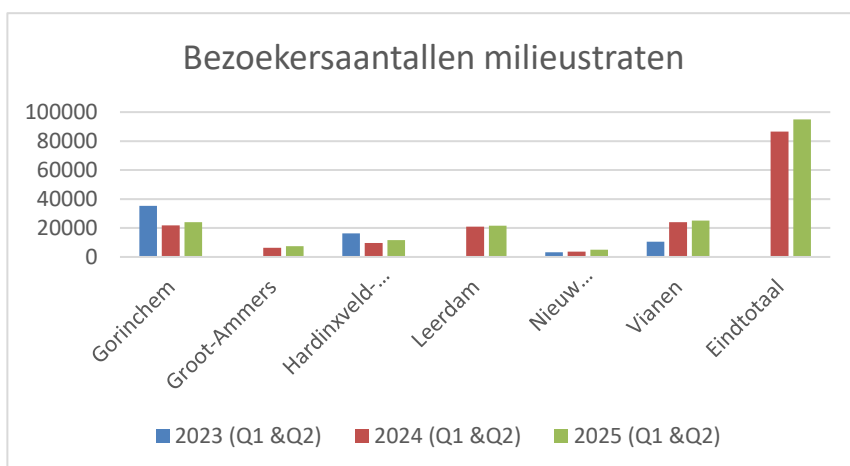
Milieustraten grondstoffen

Van de hardlopende grondstoffen op de milieustraten (puin, hout B, hout C en tuinafval) valt de verhouding tussen de diftar-gemeenten en de niet-diftar-gemeente op. Uit de diftar-gemeenten krijgen we signalen dat afval/grondstoffen van verbouwing meer wordt afgevoerd via containers. Gemeente Gorinchem verleende in de eerste helft van 2025 meer vergunningaanvragen voor deze containers dan in heel 2023.

Bezoekersaantallen milieustraten

In de eerste helft van dit jaar zien we dat het op alle milieustraten drukker is geworden. In de spreiding en ontwikkeling van de drukte zien we, net als voorgaande jaren, verschil tussen de niet-diftar en diftar-gemeenten.

*data 2023 niet geheel representatief door frequente storingen aan het registratiesysteem

Wat gaan we nog meer doen?

Om de dalende trend van de hoeveelheid restafval per inwoner vast te houden, en bij voorkeur nog iets aan te scherpen, is het noodzakelijk dat we zoveel mogelijk acties in gang zetten die direct effect hebben op het gewenste gedrag van de inwoners. De focus ligt hierbij op het verminderen van grondstoffen in het fijne

restafval. Daarnaast focussen we op schone grondstoffen (beter scheiden), met name pmd. Hiermee sorteren we voor op de grondstoffencampagne die staat beschreven in de begroting 2026. Het steeds schoner krijgen van onze reststromen vraagt om een steeds meer verfijnde, integrale aanpak.

Op basis van de evaluatie van de strategienota leggen we, in aanvulling op de begroting, ook de focus sterker op het terugdringen van bijplaatsingen. Dit in samenwerking met de betreffende gemeenten.

Daarnaast blijven we strategisch inzetten op het moderniseren van de milieustraten en het circulaire netwerk. Daar ligt de grootste potentie voor preventie en hergebruik, wat in de toekomst steeds belangrijker zal worden.

2.2 Product Overige diensten (DVO's)

Inleiding

Onder het product Dienstverleningsovereenkomsten vallen aanvullende diensten die gemeenten, naast het reguliere product Afval- en grondstoffenbeheer, bij Waardlanden kunnen afnemen. Het is voor gemeenten voordelig om alle taken bij één organisatie onder te brengen, omdat dit schaalvoordelen oplevert en daarmee kosten bespaart. Het toewijzen van extra taken aan Waardlanden biedt bovendien voordelen voor de uitvoering en het beheersen van de kosten. Elke gemeente behoudt daarbij altijd de regie en blijft bestuurlijk verantwoordelijk voor de taken die worden uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?

In de begroting 2025 is opgenomen dat we een betrouwbare partner voor gemeenten willen zijn door hen te ontzorgen in de taken zoals beschreven in de DVO's en op deze manier bij te dragen aan een schone en veilige leefomgeving. Hiervoor voeren we de gemaakte afspraken zorgvuldig uit, volgen we de voortgang, rapporteren regelmatig en gaan hierover in gesprek met de gemeenten. We zorgen voor open communicatie en bewaken dat alle werkzaamheden voldoen aan de afgesproken kwaliteitsstandaarden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van de begroting 2025.

Wat hebben we gedaan?

Voor een deel van de dienstverlening die Waardlanden uitvoert, was aan het begin van het jaar geen actuele DVO beschikbaar. Begin 2025 is Waardlanden daarom begonnen om met alle betrokken gemeenten in gesprek te gaan om voor alle lopende en toekomstige werkzaamheden afspraken vast te leggen. De eerste overeenkomst is inmiddels ondertekend. De nieuwe DVO's gaan gelden voor 2025 en volgende jaren.

In de herziene DVO's worden onder andere afspraken opgenomen over de uit te voeren taken en verantwoordelijkheden, prestatie-indicatoren, rapportages en de overleg- en evaluatiestructuur. Uiteraard worden ook de bijbehorende financiële afspraken hierin meegenomen.

Wat gaan we nog meer doen?

Om het hierboven genoemde doel te bereiken, is het van belang om de afspraken na te leven zoals vastgelegd in de DVO. Op dit moment worden financiële rapportages ontwikkeld, die in de tweede helft van 2025 met de betreffende gemeenten zullen worden gedeeld. Daarnaast zullen er periodieke overleggen en evaluatiemomenten worden ingepland.

2.3 Product Bedrijfsafval

Inleiding

De inzameling van bedrijfsafval is sinds april 2022 verdergegaan in een samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden voert de inzamelactiviteiten namens Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. uit en krijgt daarvoor een vergoeding. De verwachte winst wordt als structurele baat opgenomen. De inzet van Waardlanden is opgenomen in de lasten. De baten en lasten zijn volgens de afspraken met Netwerk N.V. in de begroting verwerkt.

Wat willen we bereiken?

In de begroting 2025 is opgenomen dat we ernaar streven om de positie van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. verder te versterken en ons bedrijf te laten groeien in lijn met onze missie. We streven er hierbij naar om ons aanbod voor klanten te verbreden en de efficiëntie van de uitvoering te vergroten. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van de begroting 2025.

Wat hebben we gedaan?

In het eerste halfjaar heeft Reinigingsbedrijf Waardlanden B.V. met de samenwerkingspartners Netwerk N.V. en Recycling Centrale Korevaar B.V. de routes voor bedrijfsafval geoptimaliseerd, zodat kosten bespaard, onnodige verkeersbewegingen beperkt en de totale CO₂-uitstoot verminderd wordt. Met klanten zijn meerjarige contracten voor afvalinzameling en -verwerking afgesloten, een basis voor continuïteit van de dienstverlening. De baten en lasten van ondergrondse putten en dienstverlening voor klepbewegingen van ondergrondse containers zijn in kaart gebracht en prijsafspraken zijn gemaakt. Hierdoor is het mogelijk om een meer nauwkeurige begroting te maken.

Wat gaan we nog meer doen?

De komende maanden zetten we in op het verstevigen van onze relaties met de belangrijkste klanten. We pakken dat moment aan om contracten te bespreken en uitgebreidere dienstverlening aan te bieden. Hiermee verstevigen we de positie van de BV én stimuleren we beter scheiden van afval en grondstoffen bij het regionale bedrijfsleven.

2.4 Product Algemene baten en lasten

Inleiding

Deze paragraaf betreft de algemene opbrengsten en kosten, zoals overhead, rente en vennootschapsbelasting. Volgens het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden kosten zoveel mogelijk toegerekend aan specifieke taken of producten. Uitgaven die niet aan één taak zijn toe te wijzen, vallen onder de algemene kosten. Deze worden verdeeld over drie onderdelen: Afval- en grondstoffenbeheer, Dienstverleningsovereenkomsten en Bedrijfsafval.

Overhead omvat alles wat nodig is om medewerkers hun werk goed te laten doen, zoals leidinggeven en ondersteuning. In de paragraaf Bedrijfsvoering leggen we uit hoe we dat organiseren, zodat de plannen in de begroting goed uitgevoerd worden. In dit hoofdstuk wordt een korte update gegeven van de belangrijkste doelen en uitgangspunten.

Wat willen we bereiken?

In de begroting 2025 is aangegeven dat, ondanks de garantstelling van de deelnemende gemeenten, wij als organisatie zelf de continuïteit van onze bedrijfsvoering willen waarborgen. Dit doen we door onze bedrijfsvoering te verbeteren en de risico's te verkleinen, onder andere door een effectieve en flexibele organisatie en informatiehuishouding te creëren, bijvoorbeeld via proces- en systeemoptimalisatie. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de begroting 2025.

Wat hebben we gedaan?

We ervaren steeds meer en steeds complexere wettelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn wetgeving ten aanzien van inkoop en aanbesteden, arbeidsrecht (WNRA, WAB), vennootschapsbelasting, informatiebeheer en -beveiliging. Om aan alle eisen te voldoen, risico's te beheersen en continuïteit te waarborgen, investeren we in onze bedrijfsvoering. In het eerste halfjaar hebben we een budgetreglement opgesteld en binnen de organisatie ingevoerd. We hebben medewerkers geïnformeerd over het belang van inkoop en aanbesteding, zodat we hier steeds beter grip op krijgen. Daarnaast zijn we gestart met projecten op het gebied van informatiebeheer en informatiebeveiliging, om te voldoen aan de geldende wettelijke eisen.

We willen onze bedrijfsvoering robuuster inrichten. Dit doen we door het harmoniseren, beschrijven, automatiseren en digitaliseren van bedrijfsprocessen en systemen. Dankzij mobiele apparatuur als boordcomputers, tablets en het gebruik van apps werken we tijd- en plaats-onafhankelijk. Tegelijkertijd werken we aan de transparantie en openheid van Waardlanden en verbinding met onze inwoners. We hebben onze processen helder vastgelegd om ons werk uniform en efficiënt uit te kunnen voeren. Deze vastlegging vormt tevens de basis om te bepalen welke applicaties we in de toekomst nodig hebben. Daarom zijn we gestart met een project om het gewenste applicatielandschap in kaart te brengen, wat belangrijk is omdat we AfvalRis moeten vervangen.

Zie ook de toelichting zoals opgenomen in paragraaf 3.3 'Informatisering en automatisering' en paragraaf 3.8 'Inkoop en aanbesteden'.

Wat gaan we nog meer doen?

De projecten die we zijn gestart lopen door in het tweede halfjaar van 2025 en zullen naar verwachting in 2026 worden afgerond. Daarnaast vervangen we in het tweede halfjaar van 2025 de server, omdat deze aan het einde van zijn levensduur is.

Onvoorzien

In de begroting is een bedrag van € 250.000 gereserveerd voor onvoorziene uitgaven: kosten waarmee vooraf geen rekening is gehouden, maar die zich in de praktijk toch kunnen voordoen. Per peildatum 30 juni 2025 zijn op deze begrotingspost (onder de overige bedrijfsvoeringskosten) nog geen lasten verantwoord.

BEDRIJFSVOERING

3. Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering behandelt de processen waarmee we onze taken efficiënt, betrouwbaar en flexibel uitvoeren, samen met onze medewerkers en beschikbare middelen. Net als voorgaande jaren blijven afval en recycling belangrijke en snel veranderende thema's. Daarom richten we onze bedrijfsvoering vooral op de volgende aandachtsgebieden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van de begroting 2025.

3.1 Personeel

Onze medewerkers vormen het hart van onze organisatie. In de huidige krappe arbeidsmarkt is het een uitdaging om vakbekwaam personeel aan te trekken en te behouden. Daarom is het essentieel om te blijven investeren in maatregelen die ons als werkgever aantrekkelijk maken. In de eerste helft van 2025 is verdere invulling gegeven aan een aantal belangrijke HR-doelstellingen.

Het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) is uitgevoerd. De uitkomsten bevestigen eerdere signalen dat vitaliteit en communicatie met en richting medewerkers cruciale aandachtspunten vormen voor de komende periode.

Om onze dienstverlening en veiligheid te blijven borgen, worden de verplichte opleidingen voor medewerkers in de uitvoering onverminderd voortgezet. Daarnaast zijn in 2025 trajecten gestart op het gebied van persoonlijke ontwikkeling en teamontwikkeling. Hiermee investeren we in de vakbekwaamheid en samenwerking van onze medewerkers, en ondersteunen we hun duurzame inzetbaarheid.

Ook is voortgang geboekt op beleidsmatig vlak. De ontwikkeling van een vernieuwd integriteitsbeleid en opleidingsbeleid bevindt zich in een vergevorderd stadium. Beide documenten worden naar verwachting in de tweede helft van 2025 vastgesteld. In de tweede helft van 2025 zal een communicatiecampagne plaatsvinden over het vernieuwde integriteitsbeleid. De implementatie van het vernieuwde opleidingsbeleid staat gepland voor 2026. Met deze stappen bouwen we verder aan een veilige, betrouwbare en toekomstgerichte organisatiecultuur.

Verder is gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden om onze arbeidsvoorwaarden beter aan te laten sluiten op de behoeften van verschillende generaties en doelgroepen binnen de organisatie. Deze verkenning loopt door in de tweede helft van 2025 en zal begin 2026 leiden tot concrete voorstellen, binnen de kaders van de cao.

Het toenemende ziekteverzuim benadrukt het belang van een actief vitaliteits- en inzetbaarheidsbeleid. In de eerste helft van 2025 is het verzuimpercentage gestegen naar 10,9%, waarvan ongeveer 9% langdurig verzuim betreft (langer dan zes weken). Meer dan 2% van het totaal betreft extra langdurig verzuim van meer

dan één jaar. Deze cijfers maken duidelijk dat structurele aandacht nodig is voor fysieke en mentale fitheid, preventie en begeleiding bij herstel.

Personeelskosten

De salarisstijging vanuit de CAO voor 2025 bedraagt in totaal 3,85% en is daarmee lager dan de eerder opgenomen 5,3 %.

3.2 Interne communicatie

Interne communicatie helpt de organisatie beter te communiceren en effectief te reageren op veranderingen. Een goede interne informatievoorziening zorgt ervoor dat medewerkers goed geïnformeerd, betrokken, enthousiast en verbonden zijn. Dit versterkt de samenwerking, bevordert de flexibiliteit en draagt door het delen van resultaten bij aan werkplezier. Tenslotte vormt een goede interne communicatie de basis voor betrouwbare en tijdige externe communicatie.

Door een personeelsmutatie was er in de eerste helft van het jaar beperkte capaciteit beschikbaar binnen het communicatieteam. Hierdoor is de uitvoering van communicatieplannen en -activiteiten achtergebleven. Met het invullen van de openstaande vacature wordt in de tweede helft van het jaar de doorontwikkeling van communicatie weer opgepakt. Zo staat onder andere een communicatiecampagne rondom het vernieuwde integriteitsbeleid op de planning.

3.3 Informatisering en automatisering

De kerntaak van de afdeling Informatiemanagement is 'het generen van sturingsinformatie op basis van beheerssystemen'. Het jaar 2025 staat in het teken van het borgen van de rapportages in de P&C-cyclus, zodat het voor de verschillende betrokkenen mogelijk wordt om sturing te geven aan Waardlanden. De budgetrapportages zijn verder doorontwikkeld en zijn nu beschikbaar via Power BI. Dit stelt budgethouders en budgetbeheerders beter in staat om actief sturing te geven.

Herinrichting applicatielandschap

Ons huidige applicatielandschap is langzaam gegroeid. Daardoor zijn er nu applicaties die hetzelfde kunnen. Ook moeten gegevens soms meerdere keren worden ingevoerd. We hebben een groot aantal van de processen beschreven. Als uitgangspunt van de processen nemen we dat we zaken één keer vast leggen bij de bron. Hierdoor kunnen wij efficiënter werken en de kwaliteit verbeteren. Op basis van de beschreven processen brengen we in de resterende maanden van 2025 het gewenste applicatielandschap in kaart en bepalen we welke toepassingen wel of niet nodig zijn.

NIS2-richtlijn en Archiefwet

De NIS2-richtlijn is een Europese wet die zorgt voor betere digitale veiligheid. Gemeenschappelijke Regelingen (GR's) moeten hieraan voldoen. Dat betekent dat zij hun ICT-systemen goed moeten beveiligen en meldingen moeten doen bij incidenten.

Daarnaast geldt voor een GR ook de Archiefwet. Deze wet schrijft voor dat alle belangrijke documenten en digitale gegevens goed bewaard en toegankelijk moeten blijven. Dit vraagt om duidelijke afspraken over opslag, beheer en bewaartermijnen. Op dit moment voldoen wij nog niet volledig aan deze wetten. We zijn gestart met de invoering hiervan. Dit vraagt om tijd, inzet en zal ook extra geld kosten.

Datagestuurd werken

We beschikken over veel data die we beter toegankelijk maken en omzetten in bruikbare informatie. Hierdoor kunnen we beter onderbouwde beslissingen nemen, de operatie effectiever aansturen en de efficiëntie verhogen. Met moderne technologie en slimme analysetools halen we steeds meer waarde uit onze data en verbeteren we onze organisatie continu. We zijn bezig met de implementatie van Power BI. De eerste rapportages, zoals de budgetrapportage, worden inmiddels gemaakt. In het tweede halfjaar zullen we de ontwikkeling van rapportages verder voortzetten.

3.4 Duurzaamheid

Elektrische voertuigen en gereedschappen

Waardlanden streeft naar verduurzaming van het wagenpark en kiest bij voorkeur voor elektrische voertuigen en gereedschappen. Zo zijn vrijwel alle nieuwe kleine voertuigen, waaronder de pick-ups van het team Toezicht & Handhaving, inmiddels elektrisch.

De energietransitie stuit in onze regio echter op praktische grenzen: de toenemende netcongestie belemmert momenteel de overstap naar zwaardere elektrische inzamelvoertuigen. Als alternatief maken deze voertuigen gebruik van HVO, een schonere brandstof dan fossiele diesel.

Wet- en regelgeving

Uiteraard is het van belang te blijven voldoen aan geldende wet- en regelgeving. De komende jaren krijgt ook de afvalbranche te maken met toenemende registratie en rapportageverplichtingen: CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Deze registratie, maar ook de materialiteitsbepaling en kwaliteitsborging moet in de komende jaren worden opgezet.

3.5 Verzekeringen

In het eerste halfjaar is begonnen de bestaande verzekeringen door te lichten en te beoordelen of de bestaande dekkingen op deze verzekeringen toereikend zijn. Ook is beoordeeld of er aanvullend verzekeringen nodig zijn om geconstateerde risico's af te dichten. In de tweede helft van dit jaar wordt dit proces afgerond.

3.6 Arbo en veiligheid

Waardlanden vindt veilig en gezond werken (nu en in de toekomst) erg belangrijk. Om veilig en gezond te kunnen werken moeten medewerkers zich bewust zijn van mogelijke risico's en over de kennis en kunde beschikken. Werkgever, medewerkers en OR hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Wat hebben we gedaan?

Door capaciteitsproblemen als gevolg van personele onderbezetting heeft opvolging van Arbo- en veiligheidsbeleid gedurende het eerste halfjaar van 2025 slechts beperkt plaats kunnen vinden. Desondanks zijn er in deze periode enkele belangrijke stappen gezet:

- De voorbereiding voor de vervanging van de KCA-depots is gestart.
- Er is gewerkt aan de voorbereiding voor de vervanging van de zoutloods.
- Vrijwilligers die betrokken zijn bij de papierinzameling hebben een instructie over veiligheid en werkwijze gevolgd via een e-learningmodule.

Wat gaan we nog meer doen?

In de loop van 2025 en 2026 zullen we de volgende zaken verder oppakken:

- Arbeidsrisico's in beeld brengen via de gebruikelijke instrumenten (Preventief Medisch Onderzoek, medewerkersonderzoek en de Risico Inventarisatie & Evaluatie);
- De geïdentificeerde risico's, behoud- en verbeterpunten samen met voorgestelde maatregelen vastleggen in een actieplan / plan van aanpak;
- Het bewustzijn van de mogelijke arbeidsrisico's bij medewerkers vergroten d.m.v. voorlichting en training.

3.7 Milieu en vergunningen

Uit onderzoek van de Omgevingsdienst is gebleken dat er vanuit de zoutloods zout in de bodem is gelect. Hierdoor wijken de gemeten waarden af van de normen zoals opgenomen in de vergunning. Op dit moment wordt onderzocht wat de consequenties hiervan zijn. Het is goed mogelijk dat bodemsanering rondom de zoutloods noodzakelijk is, wat aanzienlijke kosten met zich mee kan brengen.

3.8 Inkoop en aanbesteden

In 2025 is een inkoopbeleid opgesteld en gedeeld met de betrokken medewerkers. In de rest van 2025 en gedurende 2026 zullen we dit beleid verder implementeren en verankeren binnen de organisatie. Hierbij richten we ons op het uniformeren van aanbestedingsdocumenten en het organiseren van periodieke inkoopoverleggen met de teammanagers. Deze overleggen, samen met de uitkomsten van de spendanalyse, vormen de basis voor het opstellen van een aanbestedingskalender.

FINANCIELE ONTWIKKELINGEN

4. Financiële ontwikkelingen

4.1 Financieel overzicht

<i>bedragen x 1.000</i>	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 1e halfjaar 2025	Prognose 2e halfjaar 2025	Totaal prognose 2025	Saldo begroting -/- prognose	Prognose structureel 2025	Prognose incidenteel 2025
LASTEN						C=A+B	A	B
Lonen en salarissen	8.135	10.447	4.008	4.227	8.235	2.212	-	2.212
Inhuur derden	2.202	164	1.397	1.421	2.818	-2.654	-	-2.654
Overige personeelslasten	362	484	168	285	453	32	23	9
Afschrijvingen	2.804	2.751	1.283	1.315	2.598	153	-	153
Huisvestingskosten	994	1.219	551	525	1.075	144	20	124
Kantoorkosten	801	1.270	483	478	961	305	36	269
Voertuigkosten	2.413	2.472	1.096	1.335	2.431	41	25	16
Materieel	445	683	261	343	604	79	-	79
Bankkosten	5	-	3	3	6	-2	-	-2
Rente	580	677	257	272	529	148	-	148
Overige kosten	1.450	1.350	749	814	1.562	-212	40	-252
Verwerkingskosten	5.927	7.020	2.787	2.857	5.645	1.375	1.375	-
Vennootschaps- belasting	1	-	1	-	1	-1	-	-1
Totaal lasten	26.120	28.537	13.044	13.873	26.917	1.620	1.519	101
BATEN								
Algemene baten	18.243	19781	9.788	9.788	19.577	204	389	-185
Doorbelastingen	83	85	-	-	-	85	85	-
Overige baten	467	719	334	303	636	83	36	47
Nedvang	959	587	199	199	399	188	188	-
Verwerkings- opbrengsten	4.584	5637	2.429	2.429	4.858	779	856	-77
KWD opbrengsten	1.929	1.578	961	961	1.922	-345	-	-345
Dividend	215	150	0	77	77	73	-	73
Vennootschaps- belasting	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	26.481	28.537	13.712	13.758	27.470	1.068	1.554	-486
Saldo van baten en lasten	361	-	668	-116	552	-552	35	-587
Mutaties reserves								
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	300	-	-	91	91	-91	-	-91

<i>bedragen x 1.000</i>	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 1e halfjaar 2025	Prognose 2e halfjaar 2025	Totaal prognose 2025	Saldo begroting -/- prognose	Prognose structureel 2025	Prognose incidenteel 2025
Saldo van mutaties reserves	300	-	-	91	91	-91	-	-91
Resultaat	661	-	668	-24	643	-643	35	-678

Tabel 2: Begroting 2025 en prognose per jaareinde.

4.2 Financieel overzicht in het kort

Het gerealiseerde resultaat wijkt per saldo positief af van de begroting. Deze positieve afwijking is voornamelijk toe te schrijven aan lagere kosten op diverse posten, waaronder afschrijvings- en rentelasten, kantoorkosten, voertuig- en materieelkosten en lagere verwerkingskosten. Tegenover deze meevallers staan lagere verwerkingsopbrengsten als gevolg van een afname in de inzameling van grondstoffen. Daarentegen levert een hogere – niet begrote – omzet bij Waardlanden B.V. een positieve bijdrage aan het resultaat.

Per saldo is over het eerste halfjaar van 2025 een positief resultaat van € 668.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting. Over heel 2025 wordt een positief resultaat verwacht van € 643.000. Deze prognose is mede gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met peildatum 1 juli 2025, waarbij rekening is gehouden met een aantal risico's en onzekerheden. Het uiteindelijke jaarresultaat is afhankelijk van de daadwerkelijke besteding van diverse kostenbudgetten en van de mate waarin de geïdentificeerde risico's en onzekerheden zich daadwerkelijk voordoen.

4.3 Toelichting op de lasten

De totale lasten zijn ten opzichte van de begroting over het eerste halfjaar 2025 € 1.225.00 lager. Hierna wordt op de belangrijkste onderdelen verdere toelichting gegeven.

Lonen en salarissen € 1.216.000 voordeel

In deze periode is een deel van de formatie ingevuld door inzet van externe inhuur. Hierdoor zijn de loonkosten lager uitgevallen dan begroot. Naar verwachting zullen in de tweede helft van het jaar meerdere vacatures structureel worden ingevuld. De vrijval op het budget voor lonen en salarissen worden benut om de overschrijding op het budget voor inhuur van derden te compenseren. Op basis van de huidige inzichten wordt voor het gehele boekjaar een voordelige afwijking van ongeveer € 2.212.000 verwacht.

Inhuur derden € 1.315.000 nadeel

De kosten voor inhuur van derden liggen in deze periode hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door duurdere inhuur op formatieve vacatures en een hoger ziekteverzuim dan voorzien. Hoewel in het tweede halfjaar wordt ingezet op een verdere afbouw van de inhuur, blijven de kosten naar verwachting op het huidige niveau. Dit komt onder meer door moeilijk vervulbare functies en langdurig ziekteverzuim. Inhuur blijft in die gevallen essentieel om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. Voor het gehele boekjaar wordt een overschrijding van ongeveer € 2.654.00 nadelig verwacht.

Overige personeelslasten € 74.000 voordeel

Op het budget voor opleidingen en cursussen is over het eerste halfjaar van 2025 een voordeel van € 29.000 ten opzichte van de begroting gerealiseerd. Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een deel van de geplande trainingen regulier plaatsvindt in de tweede helft van het jaar. Daarnaast zijn er door capaciteitsgebrek binnen de organisatie enkele ontwikkeltrajecten en trainingen uitgesteld naar een later tijdstip van het jaar. Naar verwachting wordt het opleidingsbudget in lijn met de begroting besteed.

Op de overige personeelslasten is over het eerste halfjaar van 2025 een voordeel van € 47.000 gerealiseerd. Deze afwijking wordt met name veroorzaakt doordat het grootste deel van de kosten pas in het tweede halfjaar verwacht wordt (kosten kerstmarkt, bedrijfsfeest, sinterklaas et cetera).

Op basis van de huidige inzichten verwachten wij over het gehele jaar binnen het beschikbare budget van de totale overige personeelslasten te blijven. Er wordt rekening gehouden met een voordeel van ongeveer € 32.000.

Afschrijvingen € 92.000 voordeel

De lagere investeringen in zowel 2024 als 2025 resulteren in lagere afschrijvingslasten in de eerste helft van 2025. Verwacht wordt dat deze lasten in de tweede helft van het jaar slechts beperkt zullen toenemen, aangezien een deel van de geplande investeringen naar verwachting pas in 2026 zullen (kunnen) plaatsvinden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.6 'Investeringsprogramma'. Op jaarbasis wordt verwacht dat de afschrijvingslasten circa € 153.000 lager zullen uitvallen dan oorspronkelijk begroot voor 2025.

Huisvestingskosten € 59.000 voordeel

Het voordeel op de huisvestingskosten wordt met name veroorzaakt door lagere overige huisvestingskosten en lagere onderhoudskosten en verzekeringskosten. Daartegenover staan hogere energielasten.

De overige huisvestingskosten zijn in het eerste halfjaar € 55.000 lager uitgevallen dan begroot. Naar verwachting zal deze afwijking voor het gehele boekjaar oplopen tot € 128.000. De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt doordat onder de kosten een bedrag van € 140.000 is begroot voor de

egalisatiereserve grond. Deze dotatie behoort echter niet via de kosten te lopen, maar via de resultaatbestemming.

De onderhoudskosten huisvesting zijn in het eerste halfjaar € 16.000 lager dan begroot. In het tweede halfjaar wordt echter een toename in onderhoudsactiviteiten en bijbehorende kosten verwacht. De afwijking ten opzichte van de begroting zal naar verwachting voor het gehele jaar ongeveer € 24.000 bedragen.

De verzekeringskosten voor huisvesting zijn in het eerste halfjaar € 11.500 lager uitgevallen dan begroot. In mei en juni is de verzekeringsportefeuille geëvalueerd. Mogelijke aanpassingen in dekking of voorwaarden kunnen leiden tot een herrekening van de premies, waarvan de financiële impact nu nog niet te overzien is. Vooralsnog wordt uitgegaan van een verwachte positieve afwijking van € 23.000 voor het gehele boekjaar.

De energiekosten laten in het eerste halfjaar een nadeel zien van € 18.500, vooral door een forse daling van de terugleververgoeding. Dit heeft een structureel negatief effect van circa € 20.000 per jaar. Over heel 2025 wordt een nadeel van ongeveer € 32.000 verwacht.

De totale huisvestingskosten zullen naar verwachting over heel 2025 € 144.000 lager uitvallen dan begroot.

Kantoorkosten € 150.000 voordeel

Het voordeel op de kantoorkosten betreft voornamelijk het saldo van de voordelen op de communicatiekosten en de overige bedrijfsvoeringskosten en het nadeel op de automatiseringskosten.

De communicatiekosten zijn in het eerste halfjaar € 80.000 lager uitgevallen dan begroot. Deze onderschrijding is het gevolg van een personeelsmutatie, waardoor er beperkte capaciteit beschikbaar was voor de uitvoering van communicatieplannen en -activiteiten. In de tweede helft van het jaar wordt, met het vervullen van de openstaande vacature en de hervatting van de doorontwikkeling, een stijging van de uitgaven verwacht ten opzichte van het eerste halfjaar. Desondanks wordt over het gehele jaar een voordeel van ongeveer € 141.000 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting verwacht.

De overige bedrijfsvoering kosten zijn in het eerste halfjaar € 178.000 lager uitgevallen dan begroot. Voor het gehele boekjaar wordt een positief resultaat van € 337.000 verwacht. In dit resultaat is de post onvoorzien van € 250.000 opgenomen.

De automatiseringskosten over het eerste half jaar zijn € 114.000 hoger dan begroot. De oorzaak hiervan is dat in het kader van de doorontwikkeling van de organisatie een aantal (niet begrote) projecten is gestart. Zo is er een app voor de registratie van uren en verlof van medewerkers live gegaan. Naast begeleiding bij de implementatie zijn er aanvullende functionele ontwerpen gemaakt vanwege noodzakelijke aanpassingen. De kosten hiervan bedragen € 17.000. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor de inrichting van ons

financiële systeem, specifiek ten behoeve van het budgethouderschap en de implementatie van Power BI. Deze kosten bedragen ongeveer € 30.000. Ook is er gestart met het beschrijven en inrichting van processen binnen de organisatie door een externe partij, met als doel de continuïteit te waarborgen. De kosten hiervoor bedragen in het eerste halfjaar € 24.000. Voor een aantal toepassingen die binnen de organisatie worden gebruikt, is het aantal licenties verhoogd. Dit heeft geleid tot extra kosten van ongeveer € 20.000. Omdat de genoemde projecten ook in het tweede halfjaar doorlopen, verwachten wij een totale budgetoverschrijding van € 228.000. In de begroting voor 2026 is al rekening gehouden met een structurele verhoging van deze kosten naar € 400.000.

Voor de totale kantoorkosten wordt per jaareinde en voordelig saldo van € 305.000 ten opzichte van de begroting verwacht.

Voertuigkosten € 140.000 voordeel

De voertuigkosten omvatten belastingen, onderhoud, brandstof, verzekeringen en overige kosten. Onder de overige kosten vallen onder meer de kosten van de huur van cilinders, kalibratie, gereedschappen, APK, keuringstickers, de huur van Cleanmat-vuilniswagens en diverse onderdelen. Ook schades die onder het eigen risico vallen, worden tot de voertuigkosten gerekend. Voor de totale voertuigkosten wordt per jaareinde en voordelig saldo van € 41.000 ten opzichte van de begroting verwacht.

Materieelkosten € 80.000 voordeel

De materieelkosten omvatten de algemene containerkosten, waaronder onderhoud en reparaties aan containers en de bijbehorende onderdelen. Ook de aanschaf van huis-aan-huiscontainers wordt binnen deze post verantwoord. Voor de totale materieelkosten wordt per jaareinde en voordelig saldo van € 79.000 ten opzichte van de begroting verwacht.

Rente € 81.500 voordeel

De rentelast over het eerste halfjaar bedraagt € 81.500 voordelig. In de begroting 2025 is uitgegaan van het aantrekken van een lening in de loop van het boekjaar 2024, met een verwachte rentelast van € 49.875, en een aanvullende lening in 2025 met een rentelast van € 52.500.

De lening voor 2024 is echter niet benodigd gebleken, en de verwachting is dat ook in de tweede helft van 2025 geen lening hoeft te worden aangegaan. Dit is het resultaat van uitgestelde investeringen, voornamelijk als gevolg van de Europese aanbesteding. Daarnaast is er € 42.000 aan rente-inkomsten ontvangen op de SKB-rekening, welke niet was opgenomen in de begroting.

Op basis van de huidige inzichten wordt het verwachte positieve renteverschil over het gehele jaar geraamd op € 148.000 voordelig.

Overige kosten € 74.000 nadeel

Over het eerste halfjaar van 2025 is op de overige kosten een nadeel van € 74.000 gerealiseerd en bestaat voornamelijk uit het voordelige saldo op de overige uitvoeringskosten en de nadelige saldi op de projectkosten en de overige DVO uitvoeringskosten.

Op de overige uitvoeringskosten is over het eerste halfjaar een voordeel van € 26.000 gerealiseerd en betreft de kosten voor afvoer door derden en overige uitvoeringskosten (zoals de kosten voor inzameling en overslag van glas, de inzameling van papier, het versnipperen van kerstbomen, werkkleding, maaltijdvergoedingen, voorlichtingscampagnes en sorteeranalyses). De kosten voor sorteeranalyses zullen structureel circa € 40.000 hoger uitvallen dan begroot.

De projectkosten laten over het eerste halfjaar een nadelig resultaat zien van afgerond € 46.000. Dit betreft de kosten van de evaluatie van de strategienota. Naar aanleiding van deze evaluatie worden nog eventuele vervolprojecten verwacht. De totale projectkosten voor 2025 worden daarom geraamd op € 91.000 en worden gedekt uit de reserve diftar.

De overige DVO-uitvoeringskosten hebben betrekking op de inzet van derden binnen de DVO's, met name via Avres en Schakel welke één-op-één worden doorbelast aan de betreffende gemeenten. Over het eerste halfjaar van 2025 is hierop een nadelig saldo van € 55.000 gerealiseerd. Oorzaak hiervan is dat een aantal werkzaamheden, die eerder buiten de DVO's werden verantwoord, nu wel in een DVO zijn opgenomen. Het gaat hierbij onder meer om kosten voor de werkplaats (doorbelast aan de gemeente Gorinchem) en de inzet van de Polderbus voor de gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden.

Voor de totale overige kosten wordt per jaareinde een nadelig saldo van € 212.000 ten opzichte van de begroting verwacht. Dit verschil wordt voornamelijk verklaard door een geprognosticeerde stijging van de DVO-uitvoeringskosten met € 110.000 (administratief anders verwerkt) en hogere verwachte projectkosten van in totaal € 91.000 (gedekt uit de reserve diftar).

Verwerkingskosten € 723.000 voordeel

De lagere verwerkingskosten zijn het gevolg van een geringere hoeveelheid ingezameld afval, zowel via de milieustraten en -parken als uit het huishoudelijk afval. Vrijwel alle afvalstromen blijven qua ingezamelde kilo's achter bij de begroting. In het bijzonder valt de daling op bij het grof en fijn huishoudelijk afval. Ook voor tuinafval en gft is sprake van een aanzienlijke positieve afwijking, al kan dit (deels) het gevolg zijn van seizoensinvloeden en zich later in het jaar nog herstellen. Daartegenover staat dat de hoeveelheid ingezameld hout via de milieustraten juist hoger is dan begroot. De werkelijke verwerkingstarieven liggen per saldo grotendeels in lijn met de begrote tarieven voor 2025.

Voor de totale verwerkingskosten wordt per jaareinde een voordelig saldo van € 1.375.000 ten opzichte van de begroting verwacht.

4.4 Toelichting op de baten

De totale baten zijn ten opzichte van de begroting 2025 per saldo € 557.000 lager. Hierna wordt op de belangrijkste onderdelen verdere toelichting gegeven.

Algemene baten € 102.000 nadeel

De algemene baten bestaan uit de voorschotten van de gemeentelijke bijdragen en de voorschotten van de DVO's. De gemeentelijke bijdragen worden conform de begroting doorbelast, waardoor hierop geen afwijking is gerealiseerd. Het verschil wordt veroorzaakt doordat over het eerste halfjaar van 2025 per saldo lagere kosten op de DVO's zijn gerealiseerd dan begroot. Naar verwachting resulteert dit over het gehele jaar in een voordeel op van ongeveer € 200.000. Wel moet worden opgemerkt dat het uiteindelijke werkelijke saldo door seizoensinvloeden, zoals gladheid- en onkruidbestrijding, nog kan afwijken van de huidige prognose.

Doorbelastingen €43.000 nadeel

Dit betreft de doorbelasting van de monteursuren van de werkplaats aan de gemeente Gorinchem. Deze opbrengst wordt nu (samen met het gebruik van de werkplaats en klein materiaal) via een DVO verwerkt, waardoor er sprake is van een verschuiving van de opbrengsten. Zie voor meer informatie ook de toelichting onder 'Overige DVO uitvoeringskosten' in paragraaf 4.3 'Toelichting op de lasten'.

Overige baten € 26.000 nadeel

De overige baten bestaan voornamelijk uit de vergoeding van Avri voor het gebruik van de milieustraat Waardlanden en de opbrengsten uit zwerfvuilbestrijding. Naar verwachting zullen de opbrengsten over 2025 ongeveer conform de begroting uitvallen.

Verwerkingsopbrengsten € 484.000 nadeel

Door een lagere inzameling van grondstoffen dan begroot, zijn zowel de verwerkingskosten als de verwerkingsopbrengsten lager dan verwacht.

KWD opbrengst € 172.000 voordeel

Het voordeel over het eerste halfjaar bedraagt € 172.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de doorbelasting van kosten voor het gebruik van ondergrondse containers voor bedrijfsafval, ter waarde van € 144.000. Deze opbrengsten waren niet opgenomen in de begroting voor 2025. In de begroting voor 2026 zijn deze wél meegenomen. Daarnaast is door een hogere omzet bij Waardlanden BV de door ons in rekening gebrachte overhead € 15.000 hoger.

Tot slot is de indexering van de doorbelasting van uren en materieel gebaseerd op de NEA-index. Deze

bedraagt voor 2025 4,9%, wat hoger is dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. De verwachting is dat het resultaat voor het gehele boekjaar € 345.000 zal bedragen.

Dividenduitkering Waardlanden BV € 75.000 nadeel

De dividenduitkering over het boekjaar 2024 van Waardlanden BV is lager dan het begrote minimum van € 150.000. Dit komt doordat het resultaat incidenteel lager uitviel als gevolg van diverse doorbelastingen uit voorgaande jaren. De uiteindelijke dividenduitkering zal € 77.000 bedragen.

4.5 Dienstverleningsovereenkomsten

<i>bedragen x 1.000</i>	Begroting 2025	Realisatie 1e halfjaar 2025	Prognose 2e halfjaar 2025	Totaal prognose 2025	Saldo begroting 2025 minus prognose 2025
Gorinchem	1.599	614	987	1.599	-
Extra (afvalbakken)	474	192	282	474	-
Extra (bijplaatsingen)	100	52	48	100	-
Straatreiniging (machinaal)	556	171	385	556	-
Gladheidbestrijding	235	91	144	235	-
Graffiti	15	1	14	15	-
Verwerkingskosten veegvuil/-slib	98	47	51	98	-
Werkplaats	121	60	61	121	-
CTA (compost, tuin, afval)	2	0	2	2	-
Hardinxveld-Giessendam	228	127	101	228	-
DVO Onkruid Hardinxveld	116	74	42	116	-
DVO Straatreiniging Hardinxveld	84	38	46	84	-
DVO Veegvuil Hardinxveld	13	11	2	13	-
CTA (compost, tuin, afval)	15	4	11	15	-
Molenlanden	163	82	125	207	-44
DVO Straatreiniging Molenlanden	148	56	92	148	-
DVO Veegvuil Molenlanden	4	1	3	4	-
DVO Polderbus Molenlanden*	-	22	22	44	-44
CTA (compost, tuin, afval)	11	3	8	11	-
Vijfheerenlanden	247	138	129	267	-20
DVO Straatreiniging VHL	196	89	107	196	-
DVO Veegvuil VHL	32	20	12	32	-
DVO Polderbus VHL*	-	10	10	20	-20
CTA (compost, tuin, afval)	18	19	-	19	-
Totaal	2.237	961	1.342	2.301	-64

Tabel 3: Begroting 2025 en prognose per jaareinde per DVO.

*Niet als DVO begroot voor 2025; in 2025 is dit in een DVO ondergebracht.

Bij het opstellen van de begroting 2026 bleek dat de gehanteerde tarieven voor manuren en materieeluren in de begroting 2025 niet geheel realistisch waren. Daarom hebben we de tarieven voor 2025 opnieuw berekend, op basis van de uitgangspunten en tarieven voor 2026.

Het doorberekende uurtarief voor manuren bestaat nu uit een basistarief van € 41,96 per uur, aangevuld met een overheadopslag van € 6,44 per uur. De separate post voor overhead, zoals opgenomen in de oorspronkelijke begroting 2025, is daarmee voor de DVO's vervallen. Deze overhead werd destijds berekend als een opslagpercentage over de totale kosten (manuren, machine-uren en kosten van derden). Ook de uurtarieven voor machinegebruik zijn op vergelijkbare wijze herzien, wat eveneens heeft geleid tot een verlaging van de tarieven.

Naast het tarief is ook de daadwerkelijke besteding van het afgesproken aantal uren van belang. In de tweede helft van 2025 gaan we daarom periodiek met de gemeenten in gesprek om de voortgang te bespreken, zowel in uren als in financiële zin, evenals de kwaliteit van onze dienstverlening. Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de DVO's naar verwachting binnen de vastgestelde begroting kunnen worden uitgevoerd. Voor enkele DVO's lijkt er ruimte binnen het budget te zijn, maar uit voorzichtigheid is in de prognose uitgegaan van de oorspronkelijke begrotingsniveaus. Eventuele overschotten of tekorten zullen bij het opstellen van de jaarrekening met de gemeenten worden verrekend.

4.6 Investeringsprogramma

De onderstaande tabel geeft per activasoort inzicht in het beschikbare budget voor 2025, de bestedingen in de eerste helft van het jaar, en de verwachte investeringen in de tweede helft van 2025. Ook wordt het verwachte eindsaldo per 31 december 2025 weergegeven. Onder de tabel volgt per activasoort een beknopte toelichting. Bij het opstellen van de jaarrekening 2025 wordt het restant van het beschikbare krediet beoordeeld op noodzaak tot voortzetting.

Investeringsoverzicht 2025	Overloop 2024	Begroting 2025	Aanvullend krediet 2025	Totaal beschikbaar 2025	Realisatie 1e halfjaar 2025	Prognose 2e halfjaar 2025	Prognose eind 2025	Saldo eind 2025
Gebouwen en terreinen	-	287.500		287.500	11.985	275.515	287.500	-
Gorinchem (incl. grond)	-	162.500		162.500	11.985	150.515	162.500	-
Hardinxveld-Giessendam	-	100.000		100.000	-	100.000	100.000	-
Leerdam	-	12.500		12.500	-	12.500	12.500	-
Vianen	-	12.500		12.500	-	12.500	12.500	-
Groot-Ammers (incl. grond)	-	-		-	-	-		-
Nieuw-Lekkerland	-	-		-	-	-	-	-
Vervoermiddelen	691.187	1.836.000		2.527.187	33.860	384.287	418.147	2.109.040
Inzamelauto's achterlader	223.710	400.000		623.710	-	-	-	623.710
Inzamelauto's zijlader	57.608	350.000		407.608	6.569	311.290	317.859	89.749
Transportauto's (kraanauto's)	133.638	350.000		483.638	-	-	-	483.638
Handveegauto's en veegmachines	245.331	496.000		741.331	-	-	-	741.331
Strooimachines	-4.600	55.000		50.400	27.291	-	27.291	23.109
Onkruidmachines	-	75.000		75.000	-	72.997	72.997	2.003
Dienstauto's en overige voertuigen	35.500	110.000		145.500	-	-	-	145.500
Machines, apparaten en installaties	41.263	783.000		824.263	682.409	99.000	781.409	42.854
Afzet- en wisselcontainers	135.412	140.000		275.412	128.775	45.000	173.775	101.637
Huishoudelijke containers	-	250.000		250.000	-	-	-	250.000
Wijkverzamelcontainers	-47.742	250.000		202.258	510.082	36.000	546.082	-343.824
ABS	-46.407	143.000		96.593	43.552	18.000	61.552	35.041
Inventaris en ICT	234.188	-	76.000	310.188	10.305	257.227	267.532	42.656
Strategienota	21.494	-		21.494	-	-	-	21.494
Totaal	988.132	2.906.500	76.000	3.970.632	738.560			2.216.043

Tabel 4: Investeringsprogramma over begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Gebouwen en terreinen

De benodigde investering op het gebied van arbo en veiligheid, gericht op de vervanging van de KCA-depots in Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem, is voor 2025 opgenomen onder de activa 'huisvesting'. In september 2025 worden de trajecten voor vervanging van deze depots opgestart. De verwachting is dat de investeringen nog in 2025 zullen plaatsvinden. De bijbehorende afschrijvingslasten zullen voornamelijk in 2026 en de daaropvolgende jaren tot uiting komen.

Vervoermiddelen

Inzamelauto's achterlader

Inclusief het overlopende krediet uit 2024 (€ 224.000) bedraagt het totale beschikbare investeringskrediet voor 2025 voor de achterladers € 624.000. Halverwege 2025 zijn hierop nog geen investeringen gerealiseerd. Begin 2025 is een Europese aanbesteding gestart voor de aanschaf van diverse voertuigen, waaronder een veegmachine, een achterlader, een zijlader en een haakarm-kraanwagen. Zodra de aanbesteding is gegund, zullen de begrote voertuigen direct worden besteld en wordt een inhaalslag gemaakt. De levering en activering van deze voertuigen zal echter niet meer in 2025 plaatsvinden en wordt doorgeschoven naar 2026. De bijbehorende kredieten uit 2025 zullen daarom moeten worden overgeheveld naar 2026.

Inzamelauto's zijlader

Eind 2024 is een zijlader met opbouw besteld voor een bedrag van ongeveer € 300.000. De levering en ingebruikname van het voertuig vindt plaats in het derde kwartaal van 2025, waarna de investering wordt geactiveerd. Na deze investering resteert een beschikbaar krediet van ongeveer € 90.000. Voor de rest van 2025 worden geen aanvullende investeringen verwacht.

Transportauto's (haak-, kraanauto)

Voor deze post is een krediet beschikbaar van ongeveer € 485.000, inclusief een overloop vanuit 2024 van ongeveer € 135.000. In het eerste halfjaar van 2025 heeft hierop nog geen investering plaatsgevonden. De situatie is vergelijkbaar met die bij de inzamelauto's (achterlader): zodra de Europese aanbesteding is afgerond, zullen de voertuigen direct worden besteld. De levering en activering vinden echter niet meer in 2025 plaats, maar verschuiven naar 2026. Het krediet uit 2025 zal daarom moeten worden doorgeschoven naar 2026.

Veegauto's en machines

Voor veegauto's is in 2025 een totaal krediet van € 740.000 beschikbaar, inclusief een overlopend krediet uit 2024 van € 245.000. Vanwege onduidelijkheid over het al dan niet voortzetten van de straatreiniging in de gemeente Vijfheerenlanden is besloten om investeringen in 2025 tijdelijk uit te stellen.

Nu hierover duidelijkheid bestaat, kunnen de geplande investeringen worden voortgezet. Er is behoefte aan een kleine veegauto met een geraamde kostprijs van ongeveer € 100.000; levering wordt verwacht in 2026.

Daarnaast is een grote veegauto nodig (kosten circa € 250.000), die is opgenomen in de lopende Europese aanbesteding en eveneens pas in 2026 zal worden geleverd en geactiveerd.

Strooimachines

In de eerste helft van 2025 is een strooier met bandtransport (Epoke Igloo) aangeschaft voor een bedrag van afgerond € 27.000. Het resterende krediet van ongeveer € 23.000 zal naar verwachting in de rest van het jaar niet meer worden benut.

Onkruidmachines

In de eerste helft van 2025 is een werktuigdrager (LM Trac 287) besteld voor een bedrag van € 73.000, die tijdens de zomervakantie is geleverd. De ingebruikname en activering vinden plaats in de tweede helft van 2025. Hiermee is het beschikbare krediet van € 75.000 voor 2025 nagenoeg volledig benut.

Dienstauto's en overige voertuigen

Het totale beschikbare krediet voor dienstauto's en overige voertuigen in 2025 bedraagt circa € 145.000, bestaande uit een restkrediet van € 35.500 uit 2024 en een krediet van € 110.000 voor 2025. Tot op heden zijn in 2025 nog geen investeringen op dit krediet gedaan.

Op termijn moet een nieuwe Atlas-kraan voor de milieustraat worden aangeschaft. Het beschikbare krediet voor 2025 is hiervoor echter ontoereikend. De investering zal daarom worden uitgevoerd op basis van een gecombineerd krediet uit 2025 en 2026. Het volledige krediet van € 145.000 zal worden doorgeschoven naar 2026.

Machines, apparaten en installaties

Afzet- en wisselcontainers

In het eerste halfjaar van 2025 is ongeveer € 130.000 geïnvesteerd in afzet- en wisselcontainers. In het derde kwartaal wordt nog een container ter waarde van € 45.000 in gebruik worden genomen en geactiveerd. Verdere investeringen in 2025 worden niet verwacht en worden ook niet als noodzakelijk beschouwd.

Huishoudelijke containers

Hiervoor is een bedrag van € 250.000 begroot. Deze kosten worden echter direct in de lopende exploitatie verantwoord. Het krediet wordt in 2025 ingezet voor de aanschaf van de benodigde wijkverzamelcontainers (zie toelichting hieronder).

Wijkverzamelcontainers

In het eerste halfjaar van 2025 is ruim € 500.000 besteed aan wijkverzamelcontainers, terwijl het beschikbare krediet hiervoor circa € 200.000 bedraagt. Door de bouw van veel nieuwe woningen in nieuwe woonwijken zijn de investeringsbehoeften hoger dan oorspronkelijk begroot. Omdat het krediet voor huishoudelijke containers niet wordt benut (zie hierboven), wordt het tekort op de wijkverzamelcontainers

hiermee gecompenseerd. De extra aanschaffen worden dus binnen het bestaande krediet opgevangen. In de tweede helft van 2025 zal worden geëvalueerd of deze investeringen toereikend zijn of dat aanvullende middelen noodzakelijk zijn. In dat geval wordt het bestuur hierover tijdig geïnformeerd.

Afvalbrengstations (ABS)

Voor investeringen op de afvalbrengstations is in 2025 een krediet van circa € 100.000 beschikbaar. In de eerste helft van het jaar is hiervan € 45.000 besteed. In de tweede helft van 2025 wordt nog een nieuwe container voor de milieustraat in Hardinxveld-Giessendam besteld, ter waarde van € 18.000. Deze zal nog in 2025 worden geleverd en in gebruik genomen. Het resterende krediet bedraagt naar verwachting ongeveer € 35.000.

Inventaris en ICT

ICT

In 2025 is een plan opgesteld voor ICT en software, gericht op het waarborgen van een toekomstbestendige informatievoorziening. Dit plan houdt rekening met zowel de huidige als toekomstige behoeften, inclusief de wettelijke verplichtingen op het gebied van registratie en archivering. Op het moment van rapporteren zijn hiervoor reeds bestellingen geplaatst ter waarde van ongeveer € 85.000, waarvan de activering zal plaatsvinden in de tweede helft van het jaar. Voor 2025 wordt een totale investering van € 150.000 verwacht.

Inventaris

In het eerste halfjaar van 2025 is een bedrag van € 10.000 geïnvesteerd in inventaris. Daarnaast is de vervanging van de kapotte hefbrug in de werkplaats gefinancierd middels een aanvullend krediet van € 76.000. Ook is het tankeiland vervangen (de dieselpomp en de AdBlue-pomp) vanwege storingen, voor een bedrag van € 31.000. Op het totale krediet voor inventaris en ICT wordt per jaareinde een restkrediet van € 43.000 verwacht.

Strategienota

Het resterende krediet van € 21.000 zal naar verwachting niet meer worden besteed.

5. Risico's en onzekerheden

Hieronder worden de belangrijkste risico's en onzekerheden toegelicht die van invloed kunnen zijn op het geprognosticeerde resultaat over 2025.

Seizoensinvloeden

In de huidige prognose is rekening gehouden met bekende seizoenspatronen. Het uiteindelijke jaarresultaat blijft echter afhankelijk van de mate waarin deze seizoensinvloeden zich daadwerkelijk voordoen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim ligt met 10,9% op een hoog niveau, waarbij langdurig verzuim in het bijzonder een risico vormt. Dit heeft gevolgen voor de continuïteit van de dienstverlening, verhoogt de werkdruk binnen teams en leidt tot oplopende personeelskosten.

Afhankelijkheid van externe inhuur

Door de combinatie van een krappe arbeidsmarkt en het hoge ziekteverzuim is de inzet van externe inhuur noodzakelijk om de dienstverlening te borgen. Deze inhuur is echter aanzienlijk duurder dan de inzet van eigen personeel, wat tot verdere budgetoverschrijdingen kan leiden.

Prijsstijgingen

De algemene prijsstijging van goederen en diensten vormt een blijvend aandachtspunt. Hoewel er bij de prognose van 2025 al rekening is gehouden met hogere kosten, blijft het onzeker in hoeverre deze inflatie zich verder doorzet en welke effecten dat heeft op de exploitatie.

Geopolitieke spanningen

Internationale geopolitieke ontwikkelingen kunnen een onvoorspelbare invloed uitoefenen op grondstofprijzen en beschikbaarheid van materialen. Dit geldt met name voor de brandstofprijzen, die momenteel lager zijn dan begroot. In de prognose is met een eventuele prijsstijging reeds (gedeeltelijk) rekening gehouden.

Compliance

Momenteel is er binnen Waardlanden sprake van een achterstand in het voldoen aan diverse wet- en regelgeving op het gebied van informatisering en automatisering (zie paragraaf 3.3), arbeidsomstandigheden (Arbo) en veiligheid (zie paragraaf 3.6) en milieu en vergunningen (zie paragraaf 3.7). Deze situatie is ontstaan door een combinatie van factoren, waaronder capaciteitsproblemen, veranderende regelgeving en interne prioritering.

Wij onderkennen dat deze achterstanden zowel (financiële) risico's met zich meebrengen voor de bedrijfsvoering als risico's voor de veiligheid en het welzijn van medewerkers. Er wordt momenteel gewerkt aan een herstelplan waarin de aard en omvang van de achterstanden worden geïnventariseerd, prioriteiten worden bepaald en de meest urgente acties in gang worden gezet. Zo wordt bijvoorbeeld reeds gewerkt aan de voorbereiding voor de vervanging van de zoutloods (zie paragraaf 3.7 'Milieu en vergunningen'). Voor de benodigde maatregelen zal mogelijk (een deel van) de beschikbare financiële ruimte worden ingezet.

Dit is een uitgave van Waardlanden, juni 2025

Redactie en tekst	Waardlanden
Vormgeving	Richard van Zijll de Jong (Studio de Marcas)
Fotografie	Paul van Baardwijk (Studio Retouched) en Henk Ganzeboom (Kobalt fotografie)

Waardlanden
Postbus 555, 4200 AN Gorinchem
0183 68 11 11
info@waardlanden.nl

© Waardlanden 2025

Deze uitgave is met grote zorg samengesteld. Waardlanden streeft naar een correcte en volledige weergave van de informatie. Eventuele wijzigingen of onvoorziene omstandigheden kunnen echter invloed hebben op de gegevens in deze publicatie.